

כלים בפסח ששמשו בהם קודם פסח ואז לא מקרי איסור לדעת הרב פוסקים. וכן ר' סה"ת שהביאו הטור בא"ח סימן ש"ך וכן דעת הר"ר ישעי' הזקן והביאו בשמו מהר"ט ח"ב סימן א' דבעטם לחוד לא היו דבר שיל"מ וכן דעת האו"ה בכלל כ"ג דין ג' וז"ל ומיהו דבר שהוא מוקף וגולד צי"ע והוא דבר ממש כו' הרי להדיא דבעין ממש. ומה שהוכיח הש"ך מדין הכלי שנתערב בו נק"מ דהתם חל גם איסור על הכלי בעצמו והכלי יש בו ממש ולכן הולך לעטם שאין איסור מחמת עצמו אדרבה משם ראינו להיפך. דאי נאמר דנותן טעם לחוד שייך בדבר שיל"מ מאי מהני שאין איסורו מחמת עצמו הא מטעם האיסור הכלי בעצמו ככלי הוא דשיל"מ ונמה יבטל. אי"ו דמשום טעם אין לאסור רק משום הכלי שיש בו ממש ולכן הולך לומר שאין איסורו מחמת עצמו ודוק כי כ"ז ברור ודברי רמ"א נכונים וברורים. ועיין בש"ע סי' ש"י"ה גבי אם נתן מלח בשבת לחציל וצמ"ח שם וכ"כ ברזקא סימן תני"ג להדיא בדעת רמ"א שם אין ממשות איסור בטל גם דשיל"מ ודוק:

לו) שאלה בדיון דברים שאינם מתבטלים כמו ברי' וחתיכה הראויה להתבדל. אם הדין שזה במינו ושאינו מינו או יש חילוק בדבר ויתבאר היתר אכילת דבר מאכל בקיץ אף שקרוב הדבר שיש בו מילבין כי אמנם הוא מן הנמצא בקמח וכדומה:

תשובה כי הראשונים לדעת הר"ף ז"ל שהולאו מדבריו דס"ל דחתיכה הראויה להתבדל בעילה אף באיסורי הגאה ודבר שבמנין כסחם משה דמ"י עכו"מ. ולפי"ז נ' דה"ה צריה ס"ל דבענה. דהנה מקור לימודם זאת הוא מדבשמיטת הך דינא דחתיכה שהתענה ע"ה החתיכה כוונת אסורות כו'. וא"כ הא השמיטת ג"כ דין גיד הנהגה עם הגידין כו' וע"כ ס"ל דבעל אף דברי' הוא זו כוונתו דלפס ז"ל:

ודעת הראשון נראה דס"ל צריה בעילה ביותר מסי' היינו צמחא או מחתים דהא ס"ל דצ"ה מקרי צריה כמו שהביא הרשב"א בשמו וכן דהא צמח צ"ה חמרים דבעילה ותי' דהתם חמרים דבעילה צמח' כו' והכל אמר דאין בעילה צמ'. וא"כ נראה דה"ה נאמר צריה. דאי חמרת דשאר צרי' אין בעילה כלל מ"ש דבעילה בעילה כיון דמיקרי צרי'. ואי"ו לא ס"ל כס' הפוסקים דבעין אסורה מתעלה צריית' דל"כ לא היו מקשי' מידי מצינה דהתם צ"ה מוקף. ודעת האו"ה דצריה וחס"ל בעילה צ"ה מניו צמ' וכן משמע מדברי הרמב"ם ז"ל הביאו הפרי"ח ומה שדחה הפרי"ח אין כוונתו דעיקר ראייתו ממחמת ומחצול ש"י הרמב"ם ג"כ צמיו ופסיק סוכה דל"ה שלל צמיו כמו שהאריך בזה צמ' צמ' ל"ה חמס גם צמ' אין דבריו נכונים נדחות דיוקים נכונים וכמעט מפורשים בדבריו דמשמע דמהמץ ומהמץ דוקא צמיון כמו שהביא בעצמו מדבריו צפ"י ובחבורו פ"י. ומה שהוכיח ממעמיד אדרבה מדי רמב"ם במעמיד נוכח להדיא היפוך דבריו שכתב אף שהוא כ"ש ושלל צמיון כו' כיון שהדבר העמיד כו' הוא צמין והוא עשה אותו גבינה כו' ולא כ"כ גבי מהמץ ומחצול לעיל וא"ח דגם שם אף צמ"מ נאמר ג"כ נעיל דמחצול אין הפעולה ניכרת רק בעטם ולא צמחית עין. אי"ו נ' ברור דדוקא בגבינה כ"כ שהפעולה ניכרת צפ"ע שם לא הקיצה או השרף לא היתה גבינה כלל א"כ איך יבטל חבנ צמחמץ ומחצול דמשיקרא עיסה ותבשיל והשתא כן אף שטעם צ"ה פעולה כיון שאינה ניכרת לעין אזלין בשלל צמיון צמ' הטעם רק צמיון דוקא אין צמין כן נ"ל ברור דעת הרמב"ם. וכן הסכים החו"ט הביאו הפרי"ח. וא"כ נראה דה"ה דבחדא כללם כוונתו וכ' צמין צמיון. רק היכל דאפשר להכיר או לסמן ודאי אין בטל כיון שנופך להפריד האיסור. וצוה יתורלו כמה קטניות מדי. שפוסקים המתנגדים לכאורה לה. ודעת ר"ש הזקן וחס"א ועוד כמה גדולי הפוסקים דצריה בעילה צמח. וא"כ **כיון** דלבריי"ה ורמב"ם ואו"ה וכו"ש וא"ז ועוד גדולי פוסקים **דצריה** בעילה צמח צמח צמח יש מקום לסמוך על זה **בענין** המילבין המתכוים בקיץ בקמח ושאר אכלים. אשר מנהג היחיד **לכבול** קמח ושאר אכלין אף שקרוב לודאי יש בהן מילבין ודרכן

כך. ומעתה יש מקום סמך לבעול אחר אפי' עכ"פ. ולולא דמסתפינא הייתי אומר שצ"ה נכונה בזה להקל באופן אחר. דהנה מקור דין זה מגמ' דחולין גבי ג"ה דפריך נבעיל ומשני צרי' שאני ומדמי לה התם לחתיכה הראויה להתבדל ועציד צנייכו לריכותא ונראה דהטעם שהיה חשוב ודבר חשוב לא בטל. וא"כ נראה דהיינו דדוקא אם הצרי' או החתי' עומדת בעינה וצפ"ע וניכרת רק שאין ידוע איזו האסורה כמו גיד וחתיכה שניכר ממנה צפ"ע וחשיבותן עליהן. אבל אם מעולם קטנותו נאבד משמו וכו' דבר המתערב ממש וגדבק בפת כמו בקמח או שנתערב בחציל ואי אפשר להפרידן כלל כמו המילבין הקטנים ונא' ויהי לטעם צמין צפ"ע רק חמיר דתערובת לא נודע מקומו איך לא נאמר עליו צרי' שאני כיון שאין לו מקום צפ"ע שהיה חשיבותו עליו כמו גיד וחתיכה שצ"ה עומד צפ"ע. וכמעט היעזר יצין כן דעת הרמב"ם מ"ש צמין צמול האיסורין. וראינו ברורה לזה מה' דצ"ה פ"ק דא"ר יהודה פ"גול צמול אין בטל משום דבר שבמנין ואמר שם דהיינו דדוקא דרסה ט"ס חציות ואינו ידוע צמין חציות אין צמול אף צמח חציות. אבל דרסה חציות ואין ידוע אם צמול אם דרונה ובא"זו מקום צמול צמול כו' כ"ז העלה כו' ופירש"י כיון שגדבק הכל ואין ידוע מקומו צמול הוא וכשתא לאו זה מנין הוא ולא מניכר כו' דדוקא פומין הרי ידוע שהוא צמול והפומין כ"ה הוא צפ"ע ויכול למנות חשיבותו עליו אבל אם אי"ו מקומו וגדבק בכל בטל חשיבותו. א"כ נראה דה"ה הכא **כיון** שאין עומד צפ"ע בטל חשיבותו אף דלכאורה יש לחלק בין דבר שבמנין לצרי' דצרי' חמירא טפי עכ"פ מנין נ"ה לחלק כיון דסמכין על ס' זו דבר שבמנין נאמר לא נאסור ג"כ כאן כיון שהסברה נכונה וברורה ואף אם נאמר איזו חילוק פ"ז נובל להקל בזה בצערות דצרי' רוב הראשונים שהצרכו לעיל. וראיתי בתוספתא שהוזכר זה דין חתיכה שאינה בעילה ולא דין הגידין ודעת ראשון נראה דחתיכה אף צמח מצוה שם דלא צמין וצריה בעילה צק' ור'. וכן לדעת הר"ש הזקן נראה או דנימא דצרייתא ל"ל דין צרי' כלל ועכ"פ משמע לכאורה דצריה קילא מחתיכה הראויה להתבדל ושי' רמב"ם צפ"י המעניות בחולין גבי גיד וחתיכות כחצ מה שיעירו בששים כו' היינו כשאין הדבר האסור עומד צמין אבל אם היה כגון גיד כו' וחתיכה צין החתיכה כו' לא צמין עד שיסיר אותו כו' וכ"כ בחיבורו דבר חשיב שצמין צמין ולא נחערצ ונמצא דצרי' חמיר כו'. וצוה א"ש מ"ש לקמן דאם נידוכה החתיכה בכלל החתיכות כו' וכן כ"ה ל"ל נידוכה אפילו נחמכה בטל חשיבותה. ולפמ"ש לקי' דאין כוונתו שנימוח רק שהיה שנימה אלא שנידוכה בכלל ואין עומדת צפ"ע כמו שפירש"י גבי ליערל כו'. וכן פירש"י בצמחים פרק התערובות גבי ליערל כו' דליתיה לאיסוריה בעינה שגדבק מלמעלה ולמטה ומלדון וצדאי אין הכונה שגדקו החתכים והתערבו רק כיון שגדבק לכל הליפות אינה צמין צפ"ע וזה מיקרי ניחא בעינה כל שאינו בתערובות וכמ"ש בפסחים גבי קמח קיים ר"ש כו'. וכן בעכו"מ א' כיון דמוקים כמאן דליתיה בעינה כו' וכלל לאפוקי תערובות. **הינא** מדבריו שהמנהג שנהגו לכול קמח צמח צמח חמח אין צו איסור מדינא וכבר אמרנו הראיות הנראות ברורות ומוכחות:

לו) שאלה בבאיור דין ס"ס נגד רוב:

תשובה גרסינן בכתובות דף ע' אהר ר' אלעזר האומר פ"פ מלאתי נאמן לאסורה עליו ופריך ואמאי והא ס"ס הוא ס' תחתיו ס' אינו תחתיו ואת"ל תחתיו ס' צלחם ס' צלחן ומשני לא נאכרל אלא באשת כהן אי נמי שקבל זה אביה קדושין פחותה מצת ג' שנים ויום א'. והקשו שם תוספ' דצ"ה ואצ"ה כו' דלכתי ק' נוקמה בחזקת היתר לבעלה. ותי' צמחמץ קלא אית ליה כדאי צירושלמי וכו' לזון רוצה ואונס מיעוט ורוצה וחזקה רוצה עדיף. והקשה עוד דאם כן אף צמ"ס לא נשרי דס' אונס כמאן דליתיה דמי כו' ותי' דרוב רצון אינו רוב גמור אלא הוא מדרבנן וצמחמץ חד ס' משוי ליה רצון לגבי אונס רוצה וצמחמץ ס"ס שרי וכו'